

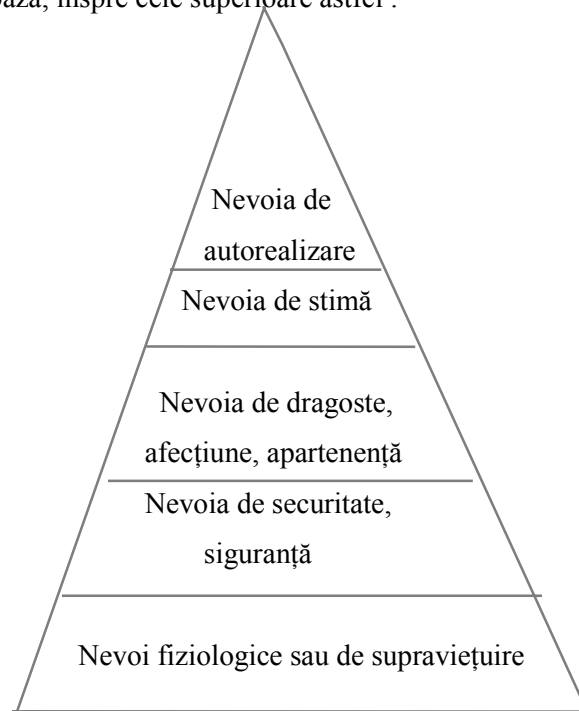
Nicoleta Neamțu

***PLASAMENT FAMILIAL - ELEMENT AL REFORMEI SERVICIILOR PUBLICE
DE PROTECȚIE A COPILULUI***

Mă voi referi la măsura plasamentului familial care-i vizează pe copiii cu probleme sociale, privați de protecția familiei biologice temporar, uneori pâna la dobândirea capacității depline de exercițiu. Consider binevenită această măsură de protecție a copilului într-un mediu familial, altul decât familia de origine, dacă avem în vedere soarta îngrijitoare a copiilor instituționalizați pe durată nedeterminată. Conform statisticilor oficiale, în urma unui recensământ al copiilor prezenți în diferite tipuri de instituții, realizat în mai 1997 de Programul pentru Protecția copilului DPC-EU/PHARE, în România erau plasați în instituții specializate un număr de 98872 de copii, plus 5000 de copii erau abandonați de părinți în unități sanitare.

Dintre multitudinea de aspecte ale plasamentului familial, voi acorda atenție nevoilor copilului, cadrului juridic și instituțional și practicii asistenței sociale în acest domeniu.

În **stabilirea nevoilor copiilor** pornesc de la piramida nevoilor umane concepută de Abraham Maslow. Acest model al nevoilor umane a fost bazat pe ideea că nevoile asigură motivația comportamentului individual. Nevoile umane sunt ierarhizate în acest model dinspre cele fundamentale, de bază, înspre cele superioare astfel :



Baza piramidei o constituie supraviețuirea fiziologică și psihologică. Maslow accentuează că nevoia de auto-actualizare este prima motivație a omului sănătos. Auto-actualizare înseamnă actualizarea potențialului cuiva, a deveni tot ceea ce ești capabil. Pe ansamblu, un individ nu poate satisface nici un nivel superior dacă nevoile ierarhic inferioare nu au fost deja satisfăcute. (Maslow, 1970)

În găsirea celor mai adecvate forme de protecție a copilului asistența socială trebuie să țină seama de interesele superioare ale copilului, de satisfacerea nevoilor sale, să ofere răspunsurile culturale adecvate la nevoile copiilor.

Între nevoile fundamentale de supraviețuire și creștere ale copiilor sunt: o alimentație adecvată, asigurarea unui adăpost, protecția împotriva unui rău semnificativ.

Kellmer-Pringle (1975) considera că există patru nevoi emoționale de bază ale copiilor care trebuie satisfăcute pentru dezvoltarea lor ca adulți capabili și încrezători în propria persoană. Prima este nevoia de dragoste și securitate. Prin aspectele calitative ale dragostei se înțelege preocuparea de a consolida confortul, bunăstarea altuia prin oferirea de experiențe recompensatoare, afecțiune fizică, satisfacerea necesităților vitale ca: hrană, caldura, somn, protecția față de primejdii. Sentimentul de securitate siguranta, se obține prin relații continue și stabile cu persoane semnificative. Predictibilitatea și rutina din familie oferă copiilor siguranță atunci când trăiesc experiențe noi sau când apar schimbări de situații. Satisfacerea acestor nevoi determină: atașamente sociale pozitive, acceptare de sine, orientare pro-socială.

A doua nevoie sugerată de Kellmer-Pringle este nevoia copiilor de a exploata și de a fi stimulați de experiențe noi, pentru a-și dezvolta inteligența și sentimentul de control asupra lumii în care trăiesc. Relativ la această nevoie sunt semnificative posibilitățile de interacțiune socială prin care să-și formeze încrederea în sine.

A treia nevoie a copiilor este cea de laudă și recunoaștere. Acestea trebuie să vină din partea persoanelor semnificative pentru copil. Aceste stimulente sunt necesare pentru transformarea copilului într-un adult competent din punct de vedere social, care are o identitate clară și respect față de sine.

A patra nevoie a copiilor este aceea de a dezvolta un sentiment de responsabilitate prin independența personală. Consecința satisfacerii acestei nevoi este capacitatea de a-și purta singur de grijă, grija față de alții, pregătirea pentru a deveni adult.

Nevoile enumerate mai sus sunt considerate de Kellner-Pringle ca nevoi general relevante pentru copii.

Sunt satisfăcute nevoile copiilor care cresc în instituții?

Din motive foarte variate, copiii ajung să fie instituționalizați. Între cauzele instituționalizării copiilor în România pot fi amintite:

- diferite disabilități ale copiilor;
- creșterea sărăciei;
- numărul mare de copii în familie
- existența unui copil din afara căsătoriei
- despărțirea familiei lărgite/extinse
- absența unor servicii sociale adecvate pentru sprijinul familiei!

Instituțiile nu reprezintă o variantă adecvată pentru protecția copilului, datorită faptului că în majoritatea cazurilor sunt concepute în varianta tradițională, interesele copilului nefiind respectate. Cele mai multe instituții au avut un mandat deplin asupra clienților lor și asupra propriilor reguli interne, care destul de des sunt în contradicție cu drepturile omului. Filosofia vechilor instituții de “ocrotire” este depășită, atmosfera din multe asemenea instituții specializate de protecție a copilului dă o imagine de neajutorare rezidenților și le distruge identitățile. Aceste practici nu au ținut seama de nevoile copilului, sugerate de diverse studii științifice. Au vitregit copiii de o dezvoltare adecvată, lipsindu-i de demnitate și independență. Mai mult, în unele dintre aceste instituții există riscul îmbolnăvirii fizice și mentale a copiilor, al tulburărilor de comportament și relații interpersonale, al întâzierilor în dezvoltarea cognitivă și emoțională. Lipsa de perspectivă și șanse pentru dezvoltare în viitor a copiilor aflați în instituții poate transforma o majoritate covârșitoare a acestor copii în handicapați pentru tot restul vieții lor.

Instituțiile specializate în protecția copilului ar trebui schimbate ca și concepție, ca și filosofie a lor. Accentul să fie pus pe copil, ca persoană individuală ale cărei interese superioare să fie primordiale.

Actualele instituții de stat în care sunt plasați copiii sunt constituite din efective mari de copii, iar numărul personalului adult de îngrijire este foarte mic, raportat la numărul de copii. În multe cazuri personalul angajat nu deține o calificare corespunzătoare nevoilor de îngrijire ale copilului, modelele cele mai utilizate fiind cele medicale și educaționale, perspectiva socială de abordare a protecției copilului fiind absentă sau reprezentată marginal. Menținerea legăturii familiei de origine cu copilul nu este suficient încurajată în instituțiile de stat, unde copiii sunt separați de părinții lor biologici.

Asistența socială este preocupată în special de păstrarea sensului permanenței și crearea identității de sine a copiilor separați de unul sau ambii părinți ca elemente absolut necesare pentru stima de sine a copilului și deci pentru capacitatea de a dezvolta relații sociale ca adult. Working

Party on Fostering Practice (1976) încurajează contactul cu părinții biologici pentru că oferă copiilor cunoașterea trecutului lor, o parte importantă în construirea identității de sine a copilului și de asemenea, aceste contacte cu persoanele semnificative din trecut pun copilul față în față cu realitatea. Se evită astfel idealizarea părinților de origine, bazată pe imaginație, fantezie și blamarea părinților substitutivi și a asistenților sociali pe care i-ar putea învinovăți de neîntoarcerea lor acasă.

Cercetările privind fundamentele psiho-medico-sociale ale protecției copilului și familiei susțin că familia reprezintă mediul privilegiat de dezvoltare pentru copil. Protecția copilului prin plasament familial oferă fiecărui copil plasat un mediu familial și cele care decurg de aici: siguranță, continuitate, afecțiune, o socializare adecvată.

Cadrul legislativ general și special care vizează protecția copilului în România prin plasament familial este alcătuit din :

1. Convenția cu privire la Drepturile Copilului, adoptată de către Adunarea Generală a Națiunilor Unite la 20 noiembrie 1989 și ratificată de România în septembrie 1990.

Convenția cu privire la Drepturile Copilului are prioritate față de legile și practicile românești , conform Art. 20 din Constituția României din 1991: “ în caz de neconcordanță între pacte și tratate la care România este parte având ca subiect drepturile omului și legile interne, regulamentele internaționale au prioritate”. Noile reglementări legislative în domeniul protecției copilului intrate în vigoare în mai-iunie 1997 au făcut noi pași înspre armonizarea legislației naționale cu cea internațională.

Convenția ONU referitoare la Drepturile copilului cuprinde toate segmentele referitoare la copilărie. Ea garantează drepturile acceptate în lumea întreagă. între principiile fundamentale statuate în Convenție sunt:

-*copilul trebuie tratat ca o persoană, ca subiect și nu ca un obiect*

-în toate deciziile care-l privesc, *interesul superior al copilului* trebuie să fie considerat primordial *fără discriminare* pe bază de rasă, culoare, gen, limbă, religie, opinie politică, origine națională, etnică, socială, situație materială, de incapacitatea lor sau orice altă situație privind copilul sau părinții acestuia.

2. Constituția României din 1991 fundamentează familia pe dreptul și datoria părinților de a asigura dezvoltarea, educația și instruirea copiilor, garantează copiilor, tinerilor și persoanelor handicapate o protecție specială aflată în responsabilitatea statului.

3. Actele normative referitoare la protecția copilului prin alternativa plasamentului familial

a. Codul familiei ;

- b. Hotărârea Nr. 205 din 19 mai 1997 cu privire la organizarea autorităților administrației publice locale în domeniul protecției drepturilor copilului ;
- c. Ordonanța de urgență nr. 26 din 9 iunie 1997 privind protecția drepturilor copilului aflat în dificultate ;
- d. Legea nr. 47/1993 privind declararea judecătorească a abandonului de copii.

Vor face obiectul comentariilor doar reglementările legislative mai noi și care vizează în special plasamentul familial și încredințarea.

Cadrul instituțional, organizatoric al protecției copilului în România este asigurat:

-*la nivel național* de către Departamentul pentru Protecția Copilului, ca departament în cadrul aparatului de lucru al Guvernului. Acesta coordonează și Comitetul Român pentru Adopții.

-*la nivel județean*, local-se înființează - *Direcțiile județene pentru protecția drepturilor copilului*, ca instituții publice cu personalitate juridică în subordinea Consiliului Județean

Structura organizatorică a acestor direcții cuprinde printre altele :

- Serviciul de monitorizare, sinteză, probleme de autoritate tutelară; Secretariatul comisiei județene pentru ocrotirea minorilor;
- Serviciul pentru sprijinirea alternativelor de tip familial vis-a-vis de ocrotirea rezidențială;
- Centrul de primire a minorilor
- Serviciul de contabilitate-administrativ (HG 205/1997, art.5 alin1, lit. a-d)

Este semnificativ accentul pus pe îngrijirea familială a copilului, iar ca element de noutate pentru România, introducerea conceptului de “familii ocrotitoare *profesioniste*”, element care va genera noi practici sociale.

Autoritatea competentă în materie de protecția copilului la nivelul județului este *Comisia pentru protecția copilului* care coordonează activitatea autorităților administrației publice locale în domeniul *autorității tutelare și al protecției drepturilor copilului* așa cum reiese din Ordonanța de urgență nr. 26/1997 privind protecția copilului aflat în dificultate. Prin aceeași reglementare juridică se înființează o nouă instituție publică, de interes județean, denumită “ Serviciul public specializat pentru protecția drepturilor copilului” . Acest serviciu vizează reorganizarea fostelor “ Leagăne” și “ Case de copii”.

Comisia pentru protecția copilului poate stabili măsuri de protecție a copilului și măsuri educative. Măsurile acestei comisii pentru protecția copilului aflat în dificultate sunt în principal două: încredințarea și plasamentul, în diferite variante sau forme.

Dacă dezvoltarea unui copil nu poate fi asigurată în familia sa biologică, chiar și după ce aceasta a fost ajutată, interesul superior al copilului cere integrarea sa într-o familie substitutivă prin plasament familial sau adopție.

Există o anumită ierarhie în reglementările legislative privitoare la măsurile de protecție a copilului. Ordinea soluțiilor ar fi următoarea:

- a. sunt *preferate alternativele familiale* prin: reintegrarea în familia de origine, plasamentul familial, adopția, în defavoarea instituționalizării, a îngrijirii rezidențiale,
- b. *soluțiile permanente* prin reintegrare familială și adopție *sunt preferate* alternativelor temporare, provizorii (plasament în instituție, plasament familial),
- c. *soluțiile naționale*, în familii de români sunt încurajate înaintea alternativelor internaționale de adopție de către cetățeni străini.

Astfel se prezintă ierarhia mediilor de viață disponibile pentru dezvoltarea și protecția copilului. Măsura concretă de protecție a fiecărui copil se ia individualizat în funcție de nevoile fiecăruia și de alternativele valabile în diferite situații.

Plasamentul familial este o modalitate de a asigura viața de familie copiilor care nu pot fi cu proprii lor părinți pentru o anumită perioadă de timp. Presupune, deci încredințarea unui copil, temporar, unei familii sau persoane alta decât parinții săi biologici. Conform practicii internaționale plasamentul familial este:

-voluntar-când se realizează cu consimțământul părinților de origine, și

-forțat- când se realizează fără manifestarea voinței acestora.

În legislația românească, Ordonanța de urgență nr. 26/1997 privind protecția copilului aflat în dificultate, pentru sensul internațional al plasamentului familial sunt folosiți doi termeni: cel de plasament familial și cel de încredințare. În legislația noastră națională se prevede luarea măsurii de plasament familial și respectiv încredințare a unui copil **unei familii sau persoane** în următoarele cazuri:

a. **încredințarea** are loc dacă părinții copilului sunt:

- * decedați ,
- * necunoscuți ,
- * puși sub interdicție ,
- * declarați judecătorește morți sau dispăruți sau decăzuți din drepturile părintești, **și** dacă pentru toate cazurile enumerate anterior nu a fost instituită tutela ;
- * copilul a fost declarat abandonat prin hotărâre judecătorească rămasă deinitivă.

O formă particulară de *încredințare* este cea *în vederea* adopției.

b. **plasamentul** copilului la o familie sau persoană se ia dacă securitatea, dezvoltarea sau integritatea morală a copilului este periclitată în familie din motive neimputabile părinților.

O formă specială de *plasament* este cel în regim *de urgență* dacă părinții copilului, sau unul dintre aceștia pune în pericol securitatea, dezvoltarea sau integritatea morală a copilului prin exercitarea în mod abuziv sau prin neglijența gravă în îndeplinirea obligațiilor de părinte. Plasamentul în regim de urgență se poate face în cazul în care copilul este găsit lipsit de supraveghere sau este părăsit de părinți.

Am putut constata *de ce* ajung copiii să fie plasați în familii substitutive, conform legislației în vigoare. O altă întrebare referitoare la plasamentul familial este *cât timp vor fi plasați?* Poate dura zile, săptămâni, luni, ani, uneori chiar până la împlinirea vârstei de 18 ani și chiar după aceea, la cererea copilului, dacă acesta își continuă studiile, dar fără a depăși vârsta de 25 de ani.

Necesită plasament familial, în sensul internațional al termenului, copiii cu trasături foarte diverse: copii mici preșcolari și școlari, frați, copii cu sau fără probleme de sănătate, handicap, din comunități de romi sau din alte grupuri etnice, refugiați, cei care urmează să fie adoptați în familia extinsă sau în familii substitutive, etc.

Dezvoltarea **practicii plasamentului familial** în România este încă firavă, fiind mai puțin utilizată decât plasarea copiilor în instituții. Totuși, o evoluție pozitivă a practicii plasamentului familial s-a făcut vizibilă în special prin proiectele pilot începute cu colaborare engleză în câteva județe, în forma serviciilor sociale denumite “Centre de sprijin familial și ocrotire a copilului”, parte astăzi a Direcțiilor Județene de Protecție a Copilului. Aceste servicii sociale au demarat cu personal calificat, asistenți sociali cu studii superioare, supervizați de experții britanici. Metodologia acestor servicii este bine pusă la punct. Prin aceste “Centre de sprijin familial” s-a făcut un pas important într-o nouă practică a asistenței sociale în România, prin intervenții sistematice și fundamentate pe cercetări și metodologii de ultimă oră, adecvate situației din România.

Etapele găsirii și păstrării persoanelor de îngrijire, a părinților substitutivi sunt prevăzute și în legislația românească din 1997: *identificare, evaluare, pregătire și sprijin* pentru a crea o rețea de familii ocrotitoare profesionale.

Deși pașii făcuți în sensul dezvoltării măsurii plasamentului familial au fost modești în România, totuși s-au înregistrat unele progrese pentru încurajarea alternativelor de tip familial. Un exemplu este majorarea cuantumului sumelor acordate ca alocație de încredințare și respectiv plasament familial pentru familiile sau persoanele care acceptă în îngrijire copii aflați în dificultate. Până nu demult aceste alocații erau doar simbolice, încredințarea și plasamentul fiind concepute mai degrabă în vederea adopției.

Introducerea în legislația actuală a oportunității plasamentului familial specializat, cu familii de plasament profesioniste, cu “asistenți maternali profesioniști”, cum sunt denumiți în actele normative românești, deschide noi dimensiuni ale practicii asistenței sociale.

Shaw și Hipgrave (1983) au identificat următoarele trăsături ale plasamentului familial profesionist:

- * natura să contractuală
- * este limitat în timp
- * plata unui salariu sau indemnizație pentru părinții substitutivi profesioniști
- * pregătirea îngrijitorilor, a părinților substitutivi
- * pregătirea copiilor înaintea plasamentului
- * asigurarea sprijinului post-plasament pentru părinții substitutivi și pentru copii deopotrivă.

Aceste caracteristici se regăsesc și în legislația noastră națională de profil, vizând copilul aflat în dificultate.

În serviciile sociale din România în care se desfășoară proiecte pilot pentru a crea o rețea de familii de plasament familial profesioniste, seminariile de pregătire a potențialilor părinți substitutivi acoperă în principal următoarele teme:

- * explicarea termenului “: plasament”
- * dezvoltarea copilului
- * legile privitoare la plasament
- * pierderea atașamentului și separarea
- * contactele cu familia de origine a copilului
- * rezolvarea problemelor comportamentale
- * abuzuri asupra minorilor
- * pregătirea copilului în vederea parșirii familiei de plasament.

Părinții substitutivi profesioniști primesc atestat de “ asistent maternal profesionist” din partea Comisiei pentru protecția copilului de la domiciliul acestora.

Sarcinile pe care le au **asistenții sociali** în vederea **realizării plasamentului** familial sunt sintetizate de Sellick C. și Thoburn J. (1996) în următoarele aspecte cheie:

- munca cu părinții și copiii pentru a decide dacă plasamentul este soluția adecvată
- recrutarea potențialilor îngrijitori (părinții substitutivi)
- evaluarea acestora dacă sunt corespunzători pentru acest scop
- pregătirea și dezvoltarea competențelor acestora
- potrivirea, “armonizarea”, și plasarea copiilor cu îngrijitorii (părinții substitutivi)

- încurajarea unor bune contacte cu familia de origine
- asigurarea sprijinului pentru părinții substitutivi și familiile acestora, în același timp cu dezvoltarea responsabilității lor
- oferirea de sfaturi, îndrumare și sprijin în mod adecvat pentru părinții biologici, copiii și părinți substitutivi.
- ajutarea copiilor, părinților biologici și a celor substitutivi să planifice întoarcerea și să se întoarcă acasă, în forma unui trai independent sau într-un plasament care să asigure mai multă permanență.

Practica asistenților sociali în spiritul celor de mai sus este în România încă în faza embrionară în cele mai multe județe ale țării sau lipsește cu desăvârșire. În Direcțiile județene de protecție a copilului, unde există proiecte pilot demarate împreună cu specialiștii britanici de la “Romanian Orphanage Trust” și unde sunt angajați asistenți sociali absolvenți de învățământ superior, calificați și supervizați și de experții din Anglia, practica asistenței sociale se apropie de standardele occidentale. Întrebarea este ce efecte va avea noua structură organizatorică și noua formulă managerială, caracteristica instituțiilor publice birocratice, asupra rezultatelor plasamentului familial profesionist? Va ști administrația publică locală să încurajeze noile competențe și “know-how”-ul dobândit prin colaborarea internațională? Este dificil pentru asistenții sociali să se raporteze la două seturi de valori divergente: cele ale codului deontologic profesional și valorile promovate de structurile piramidale birocratice în care își desfășoară activitatea.

Părinților substitutivi le revine o serie de responsabilități și sarcini în protecția copilului prin plasament familial. Persoanele fizice cărora le-a fost plasat/încredințat copilul au față de acesta numai drepturile și obligațiile ce revin părinților biologici cu privire la persoana copilului. Între sarcinile care revin persoanelor sau familiilor care au primit în plasament/încredințare un copil pot fi amintite:

- munca cu familia biologică a copilului, ca parte integrantă a măsurii plasament familial/încredințare
- respectul reciproc între familia substitutivă și cea de origine
- întocmirea de planuri și acorduri, legate de formele de contact ale copilului cu membrii familiei de origine: cu cine?, când?, unde?, cum? în acest sens, părinții substitutivi este necesar să fie deschiși, flexibili, primitivi.
- colaborarea cu asistentul social și cu alți profesioniști (medici, profesori) în interesul superior al copilului.

Pentru îndeplinirea sarcinilor ce le revin, părinților de plasament este necesar să aibă anumite abilități. Cu siguranță că pe unele le dețin inițial, dar altele trebuie dobândite.

În țări cu tradiție în plasamentul familial profesionist, cum sunt Marea Britanie sau Statele Unite ale Americii, asociațiile naționale de plasament familial au schițat ca instrumente de lucru scheme cadru care cuprind abilitățile necesare părinților de plasament profesioniști pentru a fi acreditați pe diferite niveluri în funcție de complexitatea sarcinilor ce le revin și a competențelor pe care le dețin.

În Anglia se cere tuturor părinților de plasament care urmează evaluarea inițială și pregătirea de bază să fie capabili să:

- păstreze confidențialitatea
- dezvolte abilități utilizând pregătirea/sprijinul oferit
- ca întreaga familie să se adapteze la nevoile copilului plasat
- recunoască impactul plasamentului familial asupra propriei persoane și să caute sfaturi și sprijin la nevoie
- lucreze în parteneriat cu familiile, cu departamentul de servicii sociale și cu alți profesioniști (N.F.C.A.. 1996)

Sunt specificate, pe o serie de dimensiuni, abilitățile necesare pentru cele patru niveluri de acreditare, pe care sunt specializați părinții substitutivi din Anglia.

Practica asistenței sociale a avansat mult în ce privește protecția drepturilor copilului. În urma cercetărilor s-a ajuns la stabilirea unor criterii care masoară dacă nevoile de zi cu zi ale copiilor dați în îngrijire sunt satisfăcute. Acestea se folosesc în practica la monitorizarea nevoilor copiilor, la revizuirea cazurilor. Fișele “ Looking after children”, utilizate în Marea Britanie, impresionează prin spiritul lor analitic pentru fiecare dimensiune considerată relevantă în dezvoltarea copilului. Dimensiunile evaluării nevoilor copiilor sunt următoarele:

- ◇ sănătatea, incluzând sănătatea fizică și mentală
- ◇ educația
- ◇ identitatea, incluzând identitatea rasială
- ◇ relațiile familiale și sociale
- ◇ prezentarea socială
- ◇ dezvoltarea emoțională și comportamentală
- ◇ abilitățile de auto-îngrijire (Department of Health, 1995)

Aceste evaluări vor ajuta cercetătorii și asistenții sociali practicieni să cunoască mai exact evoluția copiilor mai ales în ceea ce privește aspectele mai rutiniere ale vieții lor.

Avantajele plasamentului familial pot fi sintetizate în câteva mai importante:

- prevenirea instituționalizării- ca avantaj major
- menținerea legăturii copilului cu familia de origine, favorizând astfel dezvoltarea sau menținerea legăturilor de atașament cu efecte benefice pentru identitatea copilului și întoarcerea să acasă.
- oferirea unui mediu familial real, a siguranței, stabilității, afecțiunii, a unei socializări corespunzătoare.

Dificultățile plasamentului familial constau în :

- coexistența a două familii responsabile de același copil și posibila rivalitate dintre ele, a unor dorințe conflictuale referitor la anumite decizii legate de copil.
- recrutarea de familii pentru copiii cu probleme emoționale grave
- schimbarea mentalităților și obișnuirea opiniei publice românești cu plasamentul familial profesionist și dezvoltarea unei practici sociale conform prevederilor legislative mai noi.

Cu siguranță că există multe alte provocări și dificultăți pentru practica socială a măsurii de plasament familial și încredințare pentru România care vor apărea pe măsura aplicării ultimelor prevederi legale din 1997 în domeniul protecției copilului .

Nevoile copilului, cadrul legislativ și instituțional, și practica asistenței sociale în domeniul plasamentului familial constituie elemente de referință pentru a evalua eficacitatea serviciilor sociale din sfera plasamentului familial.

Este imperios necesar că eficacitatea măsurii de plasament familial să crească în țara noastră pentru a preveni cât mai mult instituționalizările pe durata nedeterminată a copiilor.

Efectele neglijării intereselor copiilor pot fi dramatice dacă ne gândim la traiectoria vieții copiilor care au crescut în instituții până la majorat și chiar după acest moment. Cum se vor integra aceste persoane în societate? Ce probleme vor crea ele societății care i-a transformat în “ cetățeni-problemă” ?

BIBLIOGRAFIE:

1. Department of Health, (1995), *Looking After Children-Assesment and Action Record*, HMSO,
2. Guvernul României, *HG nr. 205/1997*, cu privire la organizarea autorităților administrației publice locale în domeniul protecției copilului, în *Monitorul oficial al României, nr. 100*, 1997
3. Guvernul României, *Ordonanța de urgență nr. 26/1997*, privind protecția copilului aflat în dificultate, în *Monitorul oficial al României, nr. 120*, 1997
3. Kellmer-Pringle, M.L., (1975), *The Needs of Children*, London , Hutchinson,
4. Maslow, (1970), A.H., *Motivation and Personality*, 2nd ed., New York, Harper and Row,
5. NFCA(National Foster Care Association),(1996), *Fostering Accreditation Scheme*, Norwich,
6. Organizația Națiunilor Unite, (1989), *Convenția cu privire la drepturile copilului*,
7. Parlamentul României,(1991), *Constituția României*, București ,
8. Sellick and Thoburn J., (1996), *What works in Family Placement?* , Essex, Barnardo's,
9. Shaw M. and Hipgrave T., (1983), *Specialist Fostering*, London, Batsford,
10. Working Party on Fostering Practice,(1976), *A Guide of Fostering Practice*, London, HMSO.